

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.nacija.org.ua

7 грудня 2010 року № 47 (367)

ВІДБУВСЯ XIII ЗБІР КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Голова Конгресу Українських Націоналістів
Степан БРАЦІОНЬ

Конгрес Українських Націоналістів очолив новий лідер. У боротьбі, що точилася між трьома кандидатами на посаду голови КУН, переміг багатолітній член Конгресу, голова Секретаріату Головного Проводу Степан БРАЦІОНЬ. За нового голову партії проголосувало 228 делегатів із 337 зареєстрованих на XIII Зборі Конгресу.

Закінчення на 2-3-й стор.

ГОЛОВОЮ КОНГРЕСУ ОБРАНО СТЕПАНА БРАЦІОНЯ

Сергій
ВИСОЦЬКИЙ,
голова
Організаційного
Комітету
Білоруської Партії
Свободи

ПЕРМАНЕНТНА ОКУПАЦІЯ

Те, що відбувається зараз поміж Білоруссю та Росією, є завершальною фазою перманентної окупації країни (Білорусі*). Російська імпербюрократія повільно і методично просувалась до такого стану. Її слухняний сателіт (Лукашенко) довгі роки робив юдину справу руйнування білоруської нації і державності. **Сьогодні дійшла черга і до самого Лукашенка.** Тепер уже він сам – мало не остання перешкода для анексії нашої країни!

Маємо об'єктивну очевидність – оголошену війну Росії проти Білорусі. Точніше, наступний етап війни московської імперії проти незалежницьких прагнень литвинів-білорусів.

У СУСІДІВ

БІЛОРУСЬ: ТЕХНІЧНІ ВИБОРИ ПІД ПРИЦІЛОМ КРЕМЛЯ

Росія встановлювала режим Лукашенка. Довгі роки його утримувала і годувала. Росія його легалізувала. Росія допомагала вбивати, обстрікувати, дискредитувати білоруських патріотів. Росія несе безперечну відповідальність за те, що відбувалося з 1994 року на білоруській землі. Санніков (Саннікаў), Някляев (Някляеў), Романчук (Раманчук), Лябедько (Лябедзька), Дашкевич (Дашкевіч), Бухвостов (Бухвостаў) та ін. мають дівочу пам'ять, якщо так швидко про це забули.

Росія руками своєї маріонетки довела білорусів до крайнього стану національної слабкості й політичної дезорганізованості. І тепер Москва пропо-

нує білорусам зловісну "допомогу". Аби жертва "не мучилася", московські стратеги вирішили її зовсім добити. Мовляв, диктатор так вимучив білорусів, що варто ліквідувати і Білоруську Державу. Це – зразок цинізму, диявольська пошесть візантійської традиції. Єзуїти відпочивають...

Багато співвітчизників вдячні росіянам за показані фільми "Хрещений батько". Кажуть: "Бачиш, одумалась Росія, пошкодувала білорусів." На правду інформація у фільмах правдива, однак чомусь замовчується роль Росії, російських спецслужб в операції просування Лукашенка на посаду президента Білорусі 1994 р., у державному пере-

вороті 1996 р., у ліквідації опонентів режиму. Ці та багато інших фактів про білоруського диктатора були відомі росіянам вже більше десяти років. Але вкидання інформації відбулося тільки тепер (!). Десять років тому дружини і діти зниклих політиків молили російське керівництво про допомогу, аби довідатись про долю рідних. Їх відфутболювали, як м'яч. Поки Лукашенко танцював під московську дудку, Кремль схвалював свого прислужника. Як тільки на крихту вперся, рятуючи власне життя, – став монстром у російських ЗМІ.

Тепер Москва вирішила відкрито використати свою агентуру в опозиції. Прес-конференції та розгорнуті інтерв'ю у Москві під гаслом "Разом з Росією проти диктатора!" остаточно викривають бонз офіційної опозиції. Білоруси просто ніяковіють від лицемірства цих "лібералів" зі сходу. Проросійські кандидати забувають озвучувати, що ж вимагає сьогодні Росія від Лукашенка.

Закінчення на 5-й стор.

4 820102 210017

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2011 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2011 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 5,01 грн., на 3 місяці – 15,03 грн., на 6 місяців – 30,06 грн., на рік – 60,12 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

Під час Збору. У робочій президії: Марія ОЛІЙНИК, Степан БРАЦЮНЬ, Володимир БОРЕЙЧУК.

ВІДБУВСЯ ХІІІ ЗБІР КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ГОЛОВОЮ КОНГРЕСУ ОБРАНО СТЕПАНА БРАЦЮНЯ

Обрання нового керівництва партії було основною метою та завданням ХІІІ Збору Конгресу Українських Націоналістів. До порядку денного також входили питання скасування змін до Статуту партії, внесених на ХІІ Зборі Конгресу, та обговорення результатів виборів до органів місцевого самоврядування 31 жовтня 2010 року.

Учасників ХІІІ Збору Конгресу Українських Націоналістів привітала головуєча на Зборі голова Донецької обласної організації Марія Олійник. Після звіту голови Реєстраційної комісії Олександра Сахацького щодо кількості зареєстрованих делегатів Марія Олійник оголосила ХІІІ Збір відкритим. Делегати із різних куточків України разом із чоловічим академічним хором "Фавор" виконали гімн українських націоналістів "Зродились ми великої години". Благословення на успішну і плідну роботу учасникам з'їзду дав настоятель Свято-Володимирського патріаршого собору протоієрей Борис Табачек.

Робоча частина збору почалася з емоційного обговорення підсумків виборів до місцевих рад. Го-

лови обласних організацій розповіли про хід виборчої кампанії у своїх регіонах та прозвітували про результати місцевих осередків партії на цих виборах. Всі промовці одноставно назвали вибори 31 жовтня найбруднішими за всю історію незалежності України. З-поміж основних причин не надто високого результату Конгресу на цих виборах було названо недостатнє фінансування партії, а також тривале перебування Конгресу в складі різних виборчих блоків.

Важливим питанням Збору було скасування змін до Статуту партії, прийнятих на ХІІ Зборі КУН. Статутна комісія партії визначила, що введення посади першого заступника голови із повноваженнями, майже рівними повноваженням голови, вносить дисбаланс у роботу керівних органів партії. З таким висновком Статутної комісії погодилися делегати Збору і скасували зміни до Статуту.

Втім, головна подія Збору – обрання очільника партії – була попереду. На посаду голови претендували керівник Секретаріату Головного Проводу КУН Степан Брацюнь, голова Львівської обласної організації Микола Пшевлюцький та активіст Київської міської організації Микола Коханівський.

Виступає Богдан БОРОВИЧ, голова Івано-Франківської обласної організації КУН.

Делегати Збору.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09	Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34	Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62	Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154	Суми	Перетятко Олексій	(0542) 25-88-98
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Львів	Пшевлюцький Микола	(0322) 38-67-63	Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Запоріжжя	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Миколаїв	Яценю Софія	(0512) 49-67-90	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Івано-Франківськ	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Кіровоград	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13	Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Київська обл.	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25	Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053	Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93	Рівне	Кривоко Ігор	(0362) 23-78-55	Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
						Чернігів	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

Перед голосуванням кожен із кандидатів мав можливість звернутися до делегатів збору, донести до них своє бачення перспектив розвитку партії.

Степан Брацюнь наголосив, що рішення кандидувати на голову Конгресу прийняв свідомо, незважаючи на велику відповідальність, що лягає на плечі нового лідера партії. "Я розумію, що мені потрібно брати прапор у руки і я готовий до цього, – сказав він у своїй промові. – Однак якщо ми не будемо командою, то я його не зможу втримати". Партія повинна залишатись монолітною, не втратити єдності, підкреслив Степан Брацюнь. "Кожен із нас чогось очікує, кожен хоче щось отримати. Я пригадую вислів із інавгураційної промови одного із президентів Сполучених Штатів: "Не питай, що Америка може зробити для тебе, а скажи, що ти можеш зробити для Америки". Цей вислів зараз, як ніколи, актуальний, кожен із нас повинен подумати, що він може зробити для Конгресу", – зазначив кандидат. Як і раніше оновлення партії, підвищення її інтелектуальної складової, залучення молоді до лав Конгресу – ось першочергові завдання, які ставить перед собою Степан Брацюнь.

Кандидат на посаду голови Конгресу від Львівської обласної організації Микола Пшевліцький не зміг бути присутнім на Зборі через вагомий особисті обставини. Його програму зачитав учасником Збору голова Львівської міської організації КУН Тарас Федів. "Головними причинами невдач КУН впродовж останніх років є відмова від самостійної політичної практики, сповзання в середовище ліберальних політичних сил та розчинення серед них", – вважає Микола Пшевліцький. Він переконаний, що партія гостро потребує припливу свіжих сил, чого

можна досягти через поширення впливу КУН у молодіжних та підприємницьких середовищах і залучення їхніх представників до партії. З огляду на серйозну небезпеку для української державності кандидат запропонував утворити широке об'єднання опозиційних сил.

Третій кандидат на посаду голови Конгресу Микола Коханівський відзначився найбільш радикальною позицією. "У разі обрання мене головою Конгресу Українських Націоналістів очікують реформи, – розповів Коханівський делегатам Збору. – І це, в першу чергу, зміни керівного складу партії. Це буде зачистка тих людей, які негідні називатися націоналістами". Другою складовою своєї діяльності він назвав "революційну діяльність", бо вибори, на його думку, не вирішать питання волі української нації.

Після жвавого обговорення кандидатур на голову партії делегати з'їзду визначилися зі своїми симпатіями: Степан Брацюнь отримав 228 голосів, Микола Пшевліцький – 62 голоси, Микола Коханівський – 40.

Новообраний голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь подякував делегатам за довіру й підтримку та пообіцяв вивести Конгрес на якісно новий рівень політичної діяльності.

На Зборі також було обрано Головний Провід партії у складі 40 осіб, Контрольну та Етичну комісії. Одразу після завершення Збору відбулось перше засідання Головного Проводу, на якому заступниками голови КУН було обрано Марію Олійник, Романа Дідуся та Євгена Лупакова. Нового керівника отримав і Секретаріат Головного Проводу. Ним став заступник голови Київської міської організації Володимир Манько.

Валентина ЯНЧУК, Костянтин ГАЛУШКО

ЗАЯВА XIII Збору Конгресу Українських Націоналістів

Події, що відбуваються впродовж останніх місяців у нашій державі, беззаперечно підтверджують: Україна пробуджується!

"Кожне відродження нації виходить із неї самої", – писав визначний ідеолог українського націоналізму Ярослав Стецько. Ці слова сьогодні вкотре підтверджують велелюдні акції громадянської непокорності по всій Україні проти злочинних дій президента Януковича та його команди. Влада, яка цинічно нехтує інтересами громадян, знищує їхній добробут, опікується лише наповненням власних кишень, не має майбутнього.

Конгрес Українських Націоналістів заявляє, що президент Янукович, сформована ним антиконституційна більшість у Верховній Раді та Кабінет Міністрів проводять ворожу до українського народу політику.

Розроблений урядом Азарова Податковий кодекс увесь тягар економічних негараздів держави намагався покласти на плечі малого і середнього бізнесу, при цьому захищаючи інтереси олігархів. Ми переконані, що передусім великий бізнес повинен брати на себе відповідальність за наповнення бюджету країни. Багаті повинні ділитися з бідними, а не навпаки! Тому Конгрес вкотре заявляє про свою підтримку вимог страйкуючих підприємців щодо справедливих і сприятливих умов ведення бізнесу.

В той час, коли мільйони українців на Заході і Сході України об'єдналися в боротьбі проти олігархічного режиму Януковича, влада намагався вчергове розколоти українське суспільство. Закон про мови, внесений на розгляд парламенту регіоналами і комуністами, який суперечить 10 статті Конституції України, має на меті повністю витіснити українську мову із освітніх закладів, державних установ. Маніпулюючи тезами про захист прав національних меншин, влада фактично намагався впровадити "білоруський сценарій" мовного геноциду титульної нації.

Конгрес Українських Націоналістів не дозволить прокремлівській команді Януковича знищити українську мову, витіснити її на маргінес суспільства. Неодноразові акції протесту проти закону про мови переконливо показали, що мільйони українців готові рішуче стати на захист рідної мови.

Ми впевнені, що антиукраїнському режиму Януковича недовго залишиться перебувати при владі. Вибори 31 жовтня до органів місцевого самоврядування підтвердили розчарування суспільства в тому, хто обіцяв "покращення життя вже сьогодні". Перемога Партії регіонів була досягнута лише завдяки використанню адміністративного ресурсу та безпрецедентним фальсифікаціям волевиявлення громадян.

Конгрес Українських Націоналістів у цей складний час закликає усі партії національно-демократичного спрямування об'єднати свої зусилля у боротьбі проти антинародного проросійського режиму Януковича. Настав час відкинути особисті амбіції та міжпартійні чвари і однією потугою захистити Українську державу.

Делегати XIII Збору Конгресу Українських Націоналістів
м. Київ, 4 грудня

ШАНОВНІ ДРУЗІ!

*Передплатіть газету
«Нація і держава» на 2011-й рік.*

Передплатна вартість тижневика:

на 1 міс. – 5,01 грн.;

на 3 міс. – 15,03 грн.;

на 6 міс. – 30,06 грн.;

на рік – 60,12 грн.

(Наш індекс – 09715)

Передплату на газету «Нація і держава»

можна оформити у будь-якому

поштовому відділенні міста, району,

селища міського типу чи села.

Підтримайте наше видання.

*Долучайтеся до ідеології
українського націоналізму.*

Слава Україні! Героям слава!

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

до Президента України,
Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України
В.Януковича

Шановний Вікторе Федоровичу!
27–28 липня 1991 року українськими офіцерами-патріотами, ще за існування Радянського Союзу, створено Спілку офіцерів України (СОУ) – громадську організацію військово-патріотичного спрямування. Основною метою СОУ була визначена консолідація зусиль офіцерів навколо української державотворчої ідеї та сприяння створенню професійних Збройних Сил України парламентсько-правовим шляхом. СОУ сприяла поверненню військовослужбовців Радянської Армії – українців до України, переймалася соціальним захистом військовослужбовців та членів їхніх родин, запобігала незаконному вивезенню за межі України військового майна та озброєння. Одразу після свого створення СОУ активно включилася в боротьбу за незалежність Української держави, виступила проти повернення тоталітарного режиму прихильників ГКЧП в Україні.

СОУ зробила великий внесок у створення законодавчої бази Збройних Сил України. Зокрема, її членами розроблено Концепцію оборони і будівництва Збройних Сил України, Концепцію Військово-Морських Сил України, Концепцію Соціально-психологічної служби Збройних Сил України, Закон України "Про оборону України", Закон України "Про Збройні Сили України", Закон України "Про Національну Гвардію України", Военну доктрину України, Закон України "Про соціальний захист військовослужбовців та членів їхніх сімей", інші законодавчі й нормативно-правові акти. Багато й плідно працювали члени СОУ над перекладом і редагуванням перших військових статутів, навчальної та навчально-методичної літератури.

З січня 1992 року разом з міністром оборони України К.Морозовим організували прийом присяги у військових частинах, військових комісаріатах, містах та селах України.

СОУ відіграла значну роль у формуванні Міністерства оборони України. Її членами було розроблено Положення про Міністерство оборони України, а члени Спілки склали групу консультантів першого міністра оборони незалежної країни К.Морозова.

Спілка готувала й проводила науково-практичні конференції з питань реформування Збройних сил України. Завдяки зусиллям СОУ було створено Комітет із соціального захисту військовослужбовців при Кабінеті Міністрів України.

Члени СОУ брали участь у міждержавних переговорах про повернення в Україну українців-військовослужбовців Радянської Армії, ініціювали підпорядкування Чорноморського Флоту колишнього СРСР Україні та виведення його російської частини з Криму.

В перші 3–4 роки, з часу проголошення Україною державного суверенітету України, осередки СОУ у військових гарнізонах перешкоджали вивезенню за межі України військового майна, техніки, озброєння, домагалися від командування військових частин служіння Українській державі, виконання наказів міністра оборони України, законів України.

За свою державницьку позицію багато з членів СОУ були звільнені з лав Збройних сил СНД, або ж уже неіснуючого на той час СРСР як злочинці – за прийняття Присяги Державі України. І ми свідомо йшли на ці кроки, будучи впевненими, що наша Батьківщина захистить нас.

Проте переслідування з боку прихованих антиукраїнців на керівних посадах над патріотично налаштованими офіце-

рами – членами Спілки офіцерів України і в Збройних Силах України і досі не припиняються!

Ось останній приклад безпідставного звільнення з роботи. Наказом МО України від 29 жовтня 2010 року звільнено заступника директора Департаменту гуманітарної політики МО України, полковника запасу Костюка Петра Івановича. Вважаємо, що його звільнили за його переконання.

При цьому звільнення Костюка П.І. не погоджувалось із професійною спільнотою працівників Департаменту гуманітарної політики. Перебуваючи на державній службі та обіймаючи посаду заступника директора Департаменту гуманітарної політики Міністерства оборони України з 11 лютого 2008 року до 29 жовтня 2010 року, він 2008 р. за успіхи в службовій діяльності був заохочений відзнакою МО України, а 2009 року нагороджений державною нагородою України.

Полковник запасу Костюк П.І. – учасник бойових дій, має три вищі освіти. Спеціальність за однією з них – магістр військового державного управління. У військах обіймав різні посади, в тому числі заступника командувача корпусу з гуманітарних питань, заступника командира Повітряного командування з гуманітарних питань.

У щорічній оцінці виконання державним службовцем посадових обов'язків і завдань за 2009 рік заступник директора Департаменту гуманітарної політики Петро Костюк оцінений "добре", як такий, що займаній посаді відповідає та гідний бути зарахованим до кадрового резерву на вищу посаду. В лютому 2010 року за сумлінну працю йому підвищено ранг державного службовця.

Полковник запасу Костюк П.І. з 3 вересня до грудня 1991 року працював у комісії Верховної Ради з питань оборони та національної безпеки. Приймав участь у розробці законопроектів та практичних заходів щодо створення Збройних Сил України, Національної Гвардії України. Був серед тих, хто створював Соціально-психологічну службу

Збройних Сил України. 1991 року був обраний першим головою Львівської обласної організації Спілки офіцерів України, надалі обирався до керівних органів Спілки офіцерів України. З 2008 до 2010 року був першим заступником Голови Спілки офіцерів України. Нині є членом центрального Проводу СОУ.

Костюку П.І. відмовлено у перепризначенні, хоча посади директора та заступника директора новосформованого

з цього приводу, нібито у зв'язку зі зменшенням авторитету ТРК "Бриз" серед військовослужбовців і відсутністю допуску до таємниць у офіцерів ТРК "Бриз".

Таким чином, антиукраїнські сили у Севастополі домоглися заміни керівника ТРК "Бриз" та зміни її інформаційної політики, визначеної національною Радою України з питань телебачення і радіомовлення. Хоча ще 22 вересня проводилась перевірка роботи Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення, і робота компанії визнана задовільною.

Але Департамент преси і зв'язків зі ЗМІ Міністерства оборони України відмовив М.Мамчаку у працевлаштуванні у військових ЗМІ міста Севастополя, хоча перед звільненням йому була обіцяна відповідна цивільна посада, зважаючи на те, що він єдиний заслужений журналіст у Збройних Силах України.

Лише з політичних мотивів було також звільнено з лав Збройних Сил України першого заступника голови Спілки офіцерів України полковника Литвина Сергія Харитоновича, доктора історичних наук, професора.

Міністерство оборони України досьогодні не виконало постанову Вищого адміністративного суду України від 23 листопада 2005 року щодо поновлення його на військовій службі. Чинники міністерства та вже три змінені за цей час міністри оборони, нехтуючи правами людини і правовим устроєм держави, не виконують рішення вищої судової інстанції. Навіть коли Окружний адміністративний суд м. Києва та в порядку розгляду касаційної скарги Вищий адміністративний суд України вдруге 29 квітня 2010 року підтвердив факт невиконання вищезначеної постанови суду – полковник Литвин С.Х. і донині не поновлений на військовій службі.

Змінюються президенти України, міністри оборони України, а політичний тиск на патріотично налаштованих офіцерів не змінюється!

Наведені та інші подібні численні факти свідчать про те, що захистити права офіцера в Україні неможливо навіть у судовому порядку.

Безперечно, ми маємо конституційне право звернутися за захистом прав своїх членів до Європейського Суду з прав людини. Проте вважаємо, що означені проблеми ми маємо вирішувати в середині держави на підставі законів України.

Просимо Вас, як гаранта дотримання Конституції України, Верховного Головнокомандувача Збройними Силами України, дати належну оцінку цим протиправним, антиукраїнським діям у Збройних Силах України, які є виключно політичним переслідуванням офіцерів-патріотів, та поновити на службі зазначених членів Спілки офіцерів України.

З повагою,

В. БІЛОУС,

голова Спілки офіцерів України,
народний депутат України II скликання,
полковник.

Департаменту соціальної та гуманітарної політики МО України є вакантними.

25 вересня 2010 року наказом міністра оборони України звільнено головного редактора телерадіокомпанії "Бриз" М.Мамчака за те, що він нібито не враховує в своїй роботі політичні реалії, вносить розкол у севастопольську громаду. Звільнення М.Мамчака здійснено виключно з політичних мотивів. Ще на початку червня голова Севастопольської державної адміністрації В.Саратов, разом з антиукраїнськими силами в Севастополі, вимагали від Міністерства оборони України його звільнення. Відомо, що В.Саратов декілька разів мав розмову з командувачем ВМС України

НЕ СТАЛО ПИСЬМЕННИКА ВІКТОРА ЛУПЕЙКА

30 листопада, на 81-му році життя, помер Віктор Лупейко (м.Тетерів на Київщині) – письменник, лауреат премій імені Григорія Косинки і "Благовіст", кавалер ордена рівноапостольних Кирила і Мефодія, заслужений вчитель України.

За словами голови Київської обласної організації НСПУ А.Гая, Віктор Лупейко помер раптово від серцевого нападу, поспішаючи на лекцію, яку збирався прочитати для студентів Національного педагогічного університету ім. Миколи Драгоманова. Похований у смт Тетерів.

Редакційний колектив газети "Нація і держава" висловлює співчуття рідним і близьким письменника, який був також нашим автором, неодноразово друкувався на сторінках "Нації і держави". Кілька матеріалів Віктора Лупейка підготовлені до друку і незабаром будуть надруковані.

ПОСТАТІ

ВІН СЛУЖИВ УКРАЇНІ

2010 року виповнюється 150 років з дня народження і 81 рік з дня смерті Ярослава Окуневського – одного з видатних українців кінця XIX – початку XX ст. Його постать – представника роду українських інтелігентів Окуневських – в добу тоталітаризму була викреслена з історії нашої культури, літератури, медицини.

Ярослав ГАНІТКЕВИЧ,
дійсний член НТШ, професор-емерит
Львівського Національного медичного
Університету імені Данила Галицького,
лауреат премії імені Івана Огієнка

Ярослав Окуневський – доктор медицини, керівник медичної служби у військово-морському флоті Австро-Угорщини, контр-адмірал, досягнув високий пост в Австро-Угорщині. Мандрівник, автор публіцистичних праць, мемуарів та спогадів, меценат, громадсько-політичний діяч, засновник і керівник Української Санітарної Місії ЗУНР у Відні, він належить до тих численних українців, яким в умовах поневолення українських земель сусідніми державами довелося працювати на чужині, здобувати визнання у інших народів, подібно як Івану Горбачевському, Івану Пулюю та багатьом іншим.

Ярослав Окуневський прийшов на світ 5 березня 1960 року в сім'ї священика Іполита та Теклі (з родини Кобринських) Окуневських у містечку Радівці біля Сучави на Південній Буковині (тепер Редзуги Сучавського повіту, Румунія). 1869 року Іполит переїхав до Яворова біля Косова, відтоді Гуцульщина стала рідним краєм для хлопця, часто він згадував Яворів як рідне село.

Ярослав навчався спочатку в сільській школі в Яворові, опісля в семирічній школі в Снятині. Згодом його віддали до Коломийської гімназії, де він зазнав немало принижень від учнів-поляків. У віці 17 років вступив до Віденського університету на медичний факультет. Будучи в скрутному матеріальному становищі, він з 1879 року почав отримувати стипендію, яку Військове міністерство Австро-Угорщини запровадило для майбутніх армійських лікарів.

До 150-річчя з дня народження Ярослава Окуневського

У Відні він зразу ж поринув у національно-культурне життя української студентської громади, формується як український інтелектуал європейського взірця, одним із перших вступає до академічного товариства "Січ", 1880 року його обирають головою товариства. У "Січі" формувалися видатні в майбутньому особистості – Наталь Вахнянин, Юліан Целевич, Іван Пулюй, Мирон Зарицький, Іван Горбачевський, Ярослав Окуневський, Євген Озаркевич, Євген Петрушевич, Богдан Лепкий і ряд інших галицьких діячів. Почесними членами віденської "Січі" також були Михайло Драгоманов, Іван Франко, Михайло Грушевський, Володимир Винниченко.

Після отримання 1884 року диплому доктора медицини розпочав службу корабельним лікарем військового флоту Австро-Угорщини, який базувався на березі Адріатичного моря в Хорватії в м.Пула (Істрія). Напередодні Першої світової війни цей флот був восьмим у світі за бойовою потужністю і захищав адриатичне узбережжя імперії Габсбургів.

Тут, у Пулі, та на морях і океанах світу промайнуло 33 роки життя Я.Окуневського. На флоті він пройшов всі щаблі офіцерської лікарської кар'єри, ходив у далекі походи корабельним лікарем на вітрильних корветах "Мінерва", "Аврора" і "Радецький", крейсері "Кайзер Франц Йосиф I". 1 листопада 1914 р. він отримав високе адміральське звання – "морський генеральний штабовий лікар", тобто контр-адмірал чи генерал-майор морської медичної служби. Під його орудою перебували сотні медиків, а під опікою – десятки тисяч моряків.

Це була надзвичайно рідкісна для українця в Австрійській імперії військова службова кар'єра. Вона не була випадковою, адмірал Я.Окуневський відрізнявся великою працездатністю, обширними знаннями, високим інтелектом. Вільно розмовляв англійською, французькою, італійською та німецькою мовами. Багато уваги приділяв покращенню медичного забезпечення моряків, не лише лікував їх, надавав висококвалі-

Ярослав Окуневський

ліфковану медичну допомогу хворим у багатьох країнах і портах, але також багато зусиль приклав до покращення організації діяльності Морського шпиталю, яка особливо значення набула в роки Першої світової війни. Він вивчав медичні досягнення в чужих краях, досліджував медичну практику інших народів, вніс значний внесок у розвиток військово-морської медицини. Все набуто під час морських походів згодом впровадив у медичні порадики, розробив військово-медичний статут австро-угорського флоту, який запозичили багато флотів світу. Це було міжнародне визнання Я.Окуневського.

Його нагороджено багатьма орденами та відзнаками Австро-Угорської імперії та інших держав. Він став першим українцем – кавалером Рицарського хреста Франца-Йосифа, ордена Рицаря іспанської королеви, французького ордена Почесного легіону, китайського імператорського ордена Дракона, титула Мандарина та інших високих нагород низки держав.

Служба на флоті дала Я.Окуневському можливість побувати в багатьох країнах Європи, Африки, Азії, Океанії і Америки. Він на власні очі бачив вивер-

ження вулканів, ходив по китайській стіні, джунглями Латинської Америки і горами Тибету, поклонявся єгипетським пірамідам і буддиським божествам, милувався витворами античних греків і римлян. Я.Окуневського, як високо ґрунтованого, інтелігентного знавця мов, талановитого оповідача і письменника, завжди елегантного, осанистого, включали до складу високих урядових австрійських делегацій. У складі офіційних і неофіційних делегацій він бував на двірських прийомах імператорів, королів і султанів, ханів, баронів і вождів племен, на національних святах і карнавалах.

Свою літературну діяльність він почав ще в студентські роки. 1893 року львівська газета "Діло" почала друкувати його листи і нариси. Нещодавно опубліковано листи Я.Окуневського до Дениса Лукіяновича. В одному з них він писав: "Ви мене питаєте... про мої подорожі. Що Вам писати? Посилали... австрійський військовий корабель та згідно з наказом портового адміралтейства призначили мене на него. От і їхав я та отвірав очі. В Туреччині та Греції був я на кораблі "Радецький", в Індії в Африці на "Аврора", а в Італії та Іспанії на "Франц Йозеф"... Будучи в чужих землях старався я дістати у корабля відпустку на 10–20 днів і їздив собі самопас розглядатися по світі".

1898 року в Чернівцях Денис Лукіянович та В.Будзиновський видали листи та опубліковані нариси Я.Окуневського окремою книжкою під заголовком "Листи з чужини". Я.Окуневський – перший український прозаїк-мариніст, його літературні твори, написані під враженням морських походів, за оцінкою Івана Франка, стали "взірцем української мемуарної та туристичної літератури". Деякі його нариси передрукували в підручниках для гімназистів як зразок опису подорожей. Проте творчість його, замовчана і заборонена в Україні комуністичним режимом, до останнього часу залишається маловідомою.

У своїх мемуарах Я.Окуневський з теплою згадує Гуцульщину і улюблений Яворів: "Що там чувати в нашій Яворові під зеленим Бескидом? Що поробляєте, земляки? А я мандрую уже 13 років; моря і гори, ріки і зорі лишаються позад мене, несучи з собою тугу за ясними зорями, за тихими водами рідної землі де я зріс, де співають: "Ой зійди, зійди ясен місяцю, як млинове коло...". Злетів-би я до вас, земляки, та моря не перелечу, хіба напишу довге, довге письмо до вас: розкажу вам, яка она тая чужинька, який ту світ, люди як живуть, як Бога хвалять – і думкою полину на рідний край".

Закінчення в наступному числі.

Ірина МОЛЧАНОВА,
голова Маріупольського СУ,
член НСЖУ

СТОРИНКИ ІСТОРІЇ

ЗНАЙОМИМОСЬ ІЗ "НЕВІДОМОЮ УКРАЇНОЮ"

Нещодавно культурно-просвітницький центр Приазовського Державного Технічного університету (м.Маріуполь) гостинно розчинив двері для перегляду фільму з циклу "Невідома Україна". Повний цикл нараховує 144 документальні кінострічки, створені на I національному каналі ТБ і завершений 1993 р. Нині маріупольцям показали фільм "Сандармох".

– Чому Україну не цінують у світі? – почав попередню розмову із 200 викладачами та студентами ПДТУ керівник відділу документальних фільмів ТБ Андрій Данильченко. – Тому, що ми себе погано рекламуємо. Світ не знає ані багатющої історії України, ані її сьогодення. Для розмови з іншими державами і був створений цикл "Невідома Україна".

Режисер фільму – Олександр Рябокрис сам донбасі-

вєць із Красноармійська. Він щиро зрадів молодій аудиторії, що зібралась на зустріч з кінематографістами. "У наших кінострічок різна тематика – козацтво, українці на Кавказі, видатні діячі України, – ділився думками теперішній киянин. – Ми вирішили представити фільм "Сандармох" як одну з маловідомих сторінок радянського минулого".

"Сандармох" карельською мовою означає мокрий пісок. Ніхто би не знав про цей глухий кут у лісах Карелії, коли б 1937 року, на честь 20-х роковин Жовтневої революції, тут не було б розстріляно 1111 в'язнів-українців із так званого СЛОНа – "Соловецкого лагерь особого назначення". Цей вирок-злочин "професійно і швидко", як вказують докумен-

ти, виконав особисто упродовж тижня капітан КГБ Матвеев... Та хіба він один знаходив садистське задоволення у знущанні над позбавленими будь-яких прав людьми? На екрані показуються фотокартки кількох начальників-вбивць СЛОНа та їхніх вищих керівників із КДБ – Ягоди, Єжова. Всі вони сумлінно виконували вказівки Сталіна про знищення цілих класів населення – куркулів, інтелігентів, "буржуазних націоналістів", а згодом самі потрапляли в жерло безжалюсної м'ясорубки, створеної

буцімто заради великої ідеї "щастя пролетарів"... Мабуть, головний висновок страшного фільму: це неправ-

да, що "мета виправдовує способи її досягнення". Правда полягає в тому, що "способи дії влади викривають їхню справжню мету". Якщо тільки у лісі Сандармох знищено тисячі молодих, здорових, розумних людей 60 національностей і 6 різних релігій, то чи може бути щасливим суспільство, побудоване на кістках?

Діти й онуки загиблих шукали могили невинно убієнних. 1998 року був знайдений ліс Сандармох – загальна братська могила в'язнів із Соловків. Звідтоді щороку представники всіх народів колишнього радянського концтабору влаштовують прощу – паломництво до святих могил загиблих, які склали цвіт різних націй. Із відомих українців тут спочивають Степан Рудницький, Матвій Яворницький, Микола Зеров, Лесь Курбас і безліч інших. Тепер, за сприяння української організації "Меморіал", на землі Карелії встановлений трьохметровий козацький хрест.

ГРУЗИНСЬКИЙ СЦЕНАРІЙ

Проблема тотальної корупції продовжує залишатись актуальною для України. Системні зміни в країні відсутні, і шанси на їхнє проведення катастрофічно мізерні з огляду на якісний стан української владної еліти.

Ситуація виглядала б зовсім безнадійною, якби не низка прикладів сучасності, які показово доводять: навіть важко хворе на корупцію суспільство можна вилікувати лише за кілька років. Яскравий доказ – успішне подолання цього ганебного явища в Грузії.

Представники українського політичного бомонду полюбляють вдаватися до філософсько-соціологічних міркувань про надзвичайну складність боротьби з цією соціальною недугою. Державні можновладці, і в минулому, і тепер розводяться про специфічні умови України, особливості ментальності суспільства та вигадують ще сотню причин, не називаючи основної. Головна причина корупції – вони самі.

ЯК СААКАШВІЛІ ПОДОЛАВ КОРУПЦІЮ

Петро ГЕРАСИМЕНКО

На час проголошення Саакашвілі президентом Грузії у січні 2004 року стан справ у цій кавказькій країні був катастрофічним. Корупційна гідра тісно перепліталась з пануванням "злочинців у законі" та розвалом економіки країни. Країна перебувала на межі розвалу. Державні служби на всіх рівнях займались купівлею-продажем своїх послуг та масовим збиранням хабарів. Злочинний світ тісно співпрацював із владою та міліцією і жодною мірою не боявся покарань правоохоронних органів. А люди за вирішенням проблем звертались не до судів, а до авторитетів кримінального світу. Опитування тих часів показало, що 75% учнів мріяли у майбутньому стати "злочинцями в законі" або вийти заміж за кримінального авторитета.

Суспільна свідомість країни перебувала у, здавалось би, невиліковному стані. Громадяни повністю змирилися з таким станом справ і втратили віру у державні інститути. Спадок, який отримав 2004 року Михайло Саакашвілі у Грузії, був незрівнянно важчим, ніж Віктор Ющенко 2005 р. Проте результати правління двох президентів та кумів виявились зовсім протилежними.

Грузія славилась своїми традиціями хабарництва ще з радянських часів. Саме це змусило молодого Саакашвілі, який вже тоді відзначався великою антипатією до корупційних діянь, здобувати вищу освіту у Київському університеті ім. Шевченка та Інституті міжнародних відносин, куди в той час можна було потрапити без грошової протекції. Ще кілька років майбутній президент провів у Західній Європі та США, вдосконалюючи та поглиблюючи свої знання, а потім повернувся на батьківщину.

На початку 2000-х років у Грузії сформувалась молода еліта, не пов'язана з номенклатурним радянським минулим, яка і прийшла до влади внаслідок революції троянд.

Прийшовши до влади, Саакашвілі від початку не вважав за доцільне йти на будь-які компроміси зі злочинцями. Вже тепер, аналізуючи причини успіху реформ у Грузії та їх провал в Україні, він скаже так: "Необхідною умовою успішних реформ є охоплення ними всіх без винятку сфер та зміна ментальності суспільства. Поодинокі реформи будуть безрезультат-

ними та з часом нівелюються незнищеною системою. Крім того, реформи мають проводитись швидко та радикально і не розтягуватись у часі".

ГРУЗИНСЬКІ ЛІКІ ВІД КОРУПЦІЇ

Лікувати грузинське суспільство від корупції Саакашвілі розпочав з правоохоронних органів. Такий крок був абсолютно правильним. Адже будь-яка боротьба з корупціонерами буде безрезультатною, коли вірусом хабарництва вражені ті елементи системи, які мають вести з ним боротьбу.

У цьому аспекті корупція як соціальне явище чимось нагадує СНІД. Проникнувши в правоохоронну систему, вона підпорядковує її власному впливу та залишає суспільство без захисту. Коли міліція, прокуратура, суди належно не виконують свої функції, значить, вони інфіковані і працюють проти держави і принципів справедливості та права.

Необхідною умовою успішних реформ є охоплення ними всіх без винятку сфер та зміна ментальності суспільства. Поодинокі реформи будуть безрезультатними та з часом нівелюються незнищеною системою.

Методи лікування Саакашвілі були радикальними і надзвичайно ефективними. Зразу ж після приходу до влади було звільнено керівництво всіх силових структур, незважаючи на їхню лояльність до революції троянд. З перших днів президентства Саакашвілі взявся за ДАІ, яку вважав феодальним збирачем грошей на дорогах. Президент Грузії офіційно оголосив ультиматум даїшникам: або вони припиняють брати хабарі, або будуть звільнені усі без винятку. Оскільки виконати побажання Саакашвілі було не реально, через два тижні країна опинилась без автоінспекції.

За новим законом "Про патрульну поліцію" утворювалась патрульна поліція, яка виконувала функції боротьби із правопорушниками та нагляду за дорожнім рухом. Паралельно з нею було створено відділ кримінальної поліції. Крім того, було звільнено майже 90% усіх співробітників колишньої міліції (близько 75 тис.), а кількість новоствореної поліції скорочено до 30 тисяч.

На місце міліціонерів, вражених хворобою корупції, Саакашвілі набрав людей, необхідною умовою працевлаштуван-

ня яких була відсутність досвіду роботи у правоохоронних органах. Грузинські реформатори пішли логічним шляхом. Вони чудово розуміли просту істину: людина з ментальністю хабарника не зможе стати чесним поліцейським чи держчиновником, навіть якщо отримуватиме високу зарплату. А часу на перевиховання десятків тисяч осіб просто не було.

Новим поліцейським, яких було набрано та навчено всього за кілька місяців, підвищили зарплату у 10–20 разів (зараз грузинський поліцейський отримує у середньому 700 доларів плюс медична страховка, премії та низка інших пільг). Проте суворо попередили: за порушення закону та корупційні діяння помилування не буде.

Задля виявлення у поліції та в інших сферах потенційних корупціонерів та слабких ланок було утворено Генеральну інспекцію, яка займається вилученням "зрадників" з системи. Ще на початку роботи нової поліції таким способом було знешкоджено кілька сотень співробітників, які не змогли відмовитись від спокуси вчинити неправмірні дії. Відеосюжети із поліцейськими, котрі потрапили на гачок псевдохабародавця, широко демонстрували в ефірі національних телеканалів. Доноси на колег, які намагались вчинити протиправні дії, стали звичайним явищем.

Справа в тому, що грузинський поліцейський патруль складається з двох співробітників, які виконують службові обов'язки, перебуваючи в спеціальному автомобілі, оснащеному з-поміж іншої техніки відеокameraми спостереження з передачею відеозображення та звуку у центральний сервісний центр. За межами видимості відеокameraми поліцейські не мають права випускати штрафи чи здійснювати інші дії. Склад патруля є постійний, що заважає формуванню стійких пар. Потенційно кожен з тимчасових напарників може виявитись співробітником спецслужби.

Грузинські поліцейські зобов'язані доносити на свого напарника, якщо той вчинив або проковує на вчинення правопорушення. У протилежному випадку тому, хто намагався приховати цей факт, загрожує негайне звільнення та притягнення до кримінальної відповідальності.

Агенти Генеральної інспекції також активно працюють у інших сферах. Вони наполегливо трудяться з метою вигадати

найбільш продуктивні прийоми виявлення у суспільстві громадян, які схильні до корупційних діянь. Наприклад, батько дитини, який просить викладача університету посприяти їй при вступі, запросто може виявитись співробітником спецслужби. Це ж стосується й перевірки чиновників.

У Грузії широко відомий випадок, коли один полковник-агент спецслужб їздив країною, порушуючи правила дорожнього руху та намагався вирішити проблеми з патрульними з до-

помогою хабара. Проте нові поліцейські виявились стійкими до такої спокуси і були потім нагороджені тим же полковником за стійкість духу. Один із агентів Генеральної інспекції у відповідь на закиди про те, що він підставляє своїх колег, проковує їх на правопорушення, а потім ще й садить за ґрати, з гордістю відповів: "Я очищаю нашу систему від зрадників". Внаслідок цього факти, коли керівництво чи товариші по роботі приховують злочинні дії свого колеги, майже зникли.

Символом нової поліції стали дільниці зі скла як свідчення відкритості правоохоронців. Тепер кожна людина на вулиці може побачити, чим займаються поліцейські на роботі. У таких дільницях немає закритих приміщень, де є можливість вибивати свідчення з затриманого.

За сучасною концепцією, поліція в Грузії сприймається як сервісна служба, покликана надавати послуги населенню. У неї відсутні поняття плану, тому співробітники зовсім не жемуться за вигаданими злочинцями. За таким же принципом діє, наприклад, система отримання водійських прав, яка займає всього кілька хвилин. Можливість дати хабара тут також зведена до мінімуму. Водій, який хоче мати престижні номери, може їх просто купити у магазині за ціною у кілька десятків тисяч доларів. Під страхом звільнення заборонено першочергове обслуговування чиновників, незалежно від їхнього рангу.

Остаточоно зламати хребет корупційним монстрам минулого допомогли поправки, внесені в кримінально-процесуальний кодекс. За однією з них, посадова особа, яка переходить від слідства, може бути засуджена заочно з повною конфіскацією майна. Також у випадку порушення кримінальної справи проти посадової особи прокурор може висунути позов про конфіскацію незаконно нажитого майна, і воно може бути конфісковане на користь держави, якщо чиновник не зможе довести, що майно було здобуто на законних підставах.

У результаті дії таких законів було очищено від корупціонерів чиновницький апарат, який, до того ж, значно скоротився чисельно, але став працювати ефективніше.

Саакашвілі свого часу не пробачив розкрадання державного майна та інших злочинів минулого і не побоявся затримати близько 450 високопосадовців, з яких було 6 екс-міністрів, понад 40 суддів. Кількість ув'язнених в країні суттєво зросла за рахунок колишніх хабарників і непокараних злочинців. Але навіть у пенітенціарній системі Грузії помітні віяння нової доби у вигляді "в'язниць європейського типу".

За словами Саакашвілі, не існує жодних особливих країн, особливих умов чи особливого суспільства для здійснення демократичних перетворень, розвитку держави та подолання корупції. Для досягнення успіху потрібна лише політична воля керівництва і щире бажання змінити країну.

zaxid.net

